ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΙ ΑΣΤΕΙΑ

Ὁ Κλεμανσὼ στὴν Ἑλλάδα. Ἡ περιοδεία του στὴν Κρήτη. Τί τοῦκανε μεγαλειτερη ἐντύπωσι. Ὁ πόλεμος τοῦ 97 καὶ ἡ Κρητικὴ Ἐπανάστασις. Ἡ γνώμη τοῦ κ. Βενιζέλου. Οἱ ἀντίπαλοί του ἐξαγριώνονται. Ἡ φυγὴ πρὸς τὰ Χανιά. Ἐν μέσῳ τῶν φλογῶν!... Πείσμων, ἀμετάπειστος, ἀλλὰ καὶ ἀτρόμητος. Ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος καὶ ὁ ἀρραβὼν τῆς Θράκης. Ἀνέκδοτα τοῦ Θ. Δηληγιάννη, κτλ.

Ὅταν ὁ Κλεμανσὼ εἶχε κατεβῆ στὴν Ἑλλάδα, πολὺ πρὸ τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, καὶ περιώδευσε στὴν Πελοπόννησο καὶ ἄλλα μέρη, ἐπῆγε καὶ στὴν Κρήτη, ὅπου γινόντουσαν τότε ἡ ἀνασκαφὲς τῆς Κνωσσοῦ ἀπὸ τὸν Ἔβανς, ἔξω ἀπὸ τὸ Ἡράκλειο. Ὁ Κλεμανσὼ παρακολούθησε τὶς ἀνασκαφὲς καὶ κατόπιν ἐπισκέφθηκε ὅλα τὰ διαμερίσματα τῆς μεγαλονήσου.

Κι' ὅταν ὕστερα ξαναγύρισε στὸ Παρίσι, ἔλεγε στοὺς φίλους του, μιλῶντας τους γιὰ τὴν Κρήτη, ὅτι δὲν ἦταν τὸ πανάρχαιο ἀνάκτορο τοῦ Μίνωος ἐκεῖνο ποὺ τοῦ προξένησε τὴ μεγαλείτερη ἐντύπωση ἐκεῖ κάτω, ἀλλὰ ἕνας δικηγόρος καὶ πολιτευτής, τὸν ὁποῖο εἶχε γνωρίσει.

—Πῶς ὀνομάζεται ; τὸν ρώτησαν οἱ φίλοι του.

—Δὲν θυμοῦμαι καλὰ τ' ὄνομά του, ἀπάντησε ὁ Κλεμανσώ. Βενιζέλος, μοῦ φαίνεται, ἢ κάτι τέτοιο...

* * *

Μετὰ τὸν πόλεμο τοῦ 1897, οἱ ἐπαναστατημένοι Κρῆτες εἶχαν διαρεθῆ σὲ δυὸ στρατόπεδα, ὅπως καὶ οἱ βουλευταὶ τῆς τότε Συνελεύσεως. Οἱ τῶν Ἀνατολικῶν ἐπαρχιῶν ἤθελαν νὰ δηλωθῆ στὶς Δυνάμεις ἡ «ἄμεσος ἀποδοχὴ τῆς αὐτονομίας».

Στὴν ἰδέα ὅμως αὐτὴ ἦταν ἀντίθετος ὁ Βενιζέλος.

Ὁ Βενιζέλος ἰσχυρίζε ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ μένουν οἱ Κρῆτες ἐν ἐπαναστάσει, ὥς ὅτου ὑπογραφῆ ἡ Ἑλληνοτουρκικὴ εἰρήνη.

Καὶ δικαιολογοῦσε ὡς ἑξῆς τὴ γνώμη του :

—Ὁ πόλεμος καὶ ἡ ἧττα τῆς Ἑλλάδος ἔγιναν χάριν τῆς Κρήτης. Θὰ ἦταν, συνεπῶς, ἐσχάτη ἀνανδρία γιὰ μᾶς τοὺς Κρητικοὺς νὰ φανοῦμε ὅτι χωριζόμαστε ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα, κατὰ τὴν ὥρα αὐτὴ τῆς τόσης δυστυχίας της.

Οἱ ἀντίθετοι ὅμως ἦσαν ἀμετάπειστοι. Ὁ τόπος εἶχε ἐξαντληθῆ. Θέλανε νὰ ἡσυχάσουν. Καὶ τὰ πράγματα, στὸ τέλος, ἀχριέψανε.

Οἱ ἀντίπαλοι τοῦ Βενιζέλου ψήφισαν τὴν ἀποδοχὴ τῆς αὐτονομίας. Ὁ Βενιζέλος ὅμως, ποὺ ἦταν καὶ πρόεδρος τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως, τοὺς δήλωσε ὅτι κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἐγκρίνη τὴν ψήφισιν αὐτὴν καὶ σηκώθηκε νὰ φύγη μὲ τοὺς δικούς του.

Οἱ ἀντίπαλοί του τότε φοβηθήκανε, γιατί χωρὶς τὴ συγκατάθεσι τοῦ προέδρου, ἡ ἀπόφασίς των θὰ χαρακτηριζότανε ἄκυρος ἀπὸ τὶς Δυνάμεις, καὶ ἔγιναν ἔξω φρενῶν.

Ὁ Βενιζέλος, τραβῶντας πρὸς τὰ Χανιά, ἐνύχτωσε σ' ἕνα χωριὸ τοῦ Ἡρακλείου, στὴν περιφέρεια τοῦ ὁποίου εἶχε συγκροτηθῆ ἡ Ἐθνοσυνέλευσις. Μόλις τὸ μάθανε αὐτὸ οἱ ἀντίπαλοί του, τρέξανε ἀπὸ κοντά του, περικυκλώσανε τὸ σπίτι, ὅπου θἄμενε τὸ βράδυ, καὶ τοῦ φώναζαν νὰ ξαναγυρίση πάλι στὴν Ἐθνοσυνέλευσι.

—Ἀδύνατον ! τοὺς ἀπάντησε ὁ Βενιζέλος.

—Ἄλλαξε γνώμη, ἀρχηγέ !... τοῦ φωνάζανε ἐκεῖνοι.

—Ἀδύνατον ! ἐξακολουθοῦσε νὰ λέη ὁ Βενιζέλος, ἀμετάπειστος.

—Ἂν δὲν γυρίσεις, ἐπιμένανε ἐκεῖνοι, ὁ πόλεμος θὰ ξαναρχίση καὶ ἡμεῖς ἄλλο δὲν ἀντέχουμε...

—Αὐτὸ δὲν τὸ ξέρω ! τοὺς ἔλεγε ὁ Βενιζέλος.

Τότε ἐκεῖνοι ἀχριέψανε...

—Ἄλλαξε γνώμη ἢ σὲ....καμε ! τοῦ φώναξαν γιὰ τελευταία φορά.

Κι' ἀμέσως, οἱ πιὸ φανατικοὶ ἀτ' αὐτούς, ἄρχισαν νὰ σωρεύουν φρύγανα, δεμάτια ἀπὸ χόρτο καὶ ξύλα ξεράς, γύρω ἀπὸ τὸ σπίτι.

—Προτιμῶ νὰ καῶ, ἀλλὰ ἡ γνώμη μου δὲν ἀλλάζει, τοὺς ἔλεγε ὁ Βενιζέλος.

Τότε αὐτοὶ ἔβαλαν φωτιὰ καὶ ἡ φλόγες περικύκλωσαν τοὺς τοίχους τοῦ σιτιοῦ.

—Κάμετε ὅ,τι θέλετε, τοὺς ἔλεγε ὁ Βενιζέλος. Ἐγὼ δὲν ἀλλάζω γνώμη.

—Ἄλλαξε γνώμη, ἀρχηγέ, γιατί θὰ καῆς !...

—Ἀδύνατον !...

Ἡ φωτιὰ εἶχε φουντώσει γιὰ καλὰ τώρα καὶ τὸ σπίτι ἠπειλεῖτο νὰ καῆ ! Μὰ ὁ Βενιζέλος δὲν ἄλλαξε γνώμη.

Τότε οἱ ἀντίπαλοί του θαυμάσανε τὴ θέλησι καὶ τὸ θάρρος του καὶ σβύσανε τὴ φωτιὰ μονάχοι τους.

Κι' ὁ Βενιζέλος πέρασε ἀπάνω ἀπὸ τὰ ἀποκαΐδια καὶ ἔφυγε, τραβῶντας πρὸς τὸ πεπρωμένον του !...

* * *

Ὅταν κατὰ τὸ 1913, μετὰ τὴ συνθήκη τοῦ Βουκουρεστίου, ἐπεδικάσθη στὴν Ἑλλάδα καὶ ἕνα μικρὸ τμῆμα τῆς Θράκης, τὰ Μπούκια, ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος φώναξε χαρούμενος, σὰν τὸ ἔκαμε :

—Ἔτσι παίρνουμε καὶ ἕναν ἀραβῶνα ἀπὸ τὴ Θράκη !...

* * *

Ὁ ἀείμνηστος Θεόδωρος Δηληγιάννης, κάθε φορὰ ποὺ ἐφτάνε ἡ ἑορτὴ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου συνήθιζε ν' ἀφηγῆται τὸ ἑξῆς ἀνέκδοτο :

—Ὡς πάντες γνωρίζετε, τὸ ὄνομα Ἰωάννης εἶνε Ἑβραϊκόν, ἡ δὲ Ἑλληνικὴ μετάφρασίς του εἶνε τὸ ὄνομα Θεόδωρος, διότι «Ἰωάννης» Ἑβραϊστὶ σημαίνει «Ὁ παρὰ τοῦ Θεοῦ δωρηθείς» !... Ἐπειδή, λοιπόν, καὶ ὁ πάππος μου ὀνομάζετο Ἰωάννης, ἔπρεπε καὶ ἐγὼ νὰ λάβω τὸ ὄνομα τοῦτο, ὡς εἴθισται γενικῶς παρ' ἡμῖν...

—Μὰ γιατί τότε, κύριε πρόεδρε, σᾶς μετέφρασαν τὸ ὄνομα ; τὸν ρώτησε κάποιος.

Κι' ὁ Δηληγιάννης, χαρούμενος γιατί τοῦ δινόταν ἡ εὐκαιρία νὰ ξαναδιηγηθῆ τὴν ἱστοριοῦλα αὐτή, ἐξηγοῦσε :

—Ὁ πατήρ μου Πανάγος Δηληγιάννης εἶχε τὴν φιλοδοξίαν εἰς τὸν υἱόν του νὰ δώση τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του Ἰωάννου... Ὄντως, τὸ πρῶτον τέκνον του ἐγεννήθη ἄρρεν καὶ ὠνομάσθη Ἰωάννης, ἀλλὰ μετά τινας μῆνας ἀποθνήσκει... Γεννᾶται ἀργότερον καὶ ὁ δεύτερος υἱός, βαπτίζεται μὲ τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ ἀποθνήσκει... Ἔρχεται τρίτον τέκνον, κόρη, ὀνομάζεται Ἰωάννα, ἀλλὰ θνήσκει ἐπίσης ὀλίγον μετὰ τὴν βάπτισίν της... Τότε—διὰ νὰ σταματήση τὸ θανατικὸ—εἰς ἐμέ, γεννηθέντα κατόπιν, ἐδόθη τὸ ὄνομα Θεόδωρος, ὅπερ εἶνε μετάφρασις τοῦ Ἑβραϊκοῦ Ἰωάννης.. Καὶ ἕνεκα τοῦ λόγου τούτου, οὐδεὶς ἐκ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας μας ἔφερε τὸ ὄνομα τοῦ πάππου μας, ὡς εἴθισται, ἐπαναλαμβάνω, ἐν Ἑλλάδι !...

* * *

Κάποτε ἕνας ἀπαιτητικώτατος ρουσφετολόγος βουλευτὴς ἐνοχλοῦσε διαρκῶς τὸν Δηληγιάννη, πηγαίνοντας κάθε μέρα στὸ ὑπουργεῖο του καὶ ζητῶντας του ὅλο καὶ νέα ρουσφέτια.

Μιὰ ἡμέρα ὅμως ὁ Δηληγιάννης ἔχασε τὴν ὑπομονή του καὶ μόλις βγῆκε ἀπὸ τὸ γραφεῖο του ὁ ἀπαιτητικὸς βουλευτής, γύρισε στοὺς φίλους του, ποὺ βρισκόντουσαν ἐκεῖ, καὶ τοὺς εἶπε :

—Ἀσφαλῶς ὁ κύριος οὗτος ἐσχημάτισε τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ἀτομικὴ περιουσία του περιλαμβάνει καὶ τὸν προϋπολογισμὸ τοῦ κράτους !...

* * *

Ὁ Δηληγιάννης, ὅταν πρωτοῆλθε στὴν Ἀθήνα, ἦταν φουστανελλοφόρος, καὶ διατήρησε τὴ φουστανέλλα του κι' ὅταν ἀόμη διωρίστηκε τὸ 1843, γιὰ πρώτη φορά, γραφεὺς στὸ ὑπουργεῖο τῶν Ἐσωτερικῶν.

Τὸ ἐθνικὸ αὐτὸ ἔνδυμά του ἦταν, μάλιστα, ἡ αἰτία, ὥστε νὰ τοποθετηθῆ ἀμέσως μετὰ τὸν διορισμό του στὸ «Τμῆμα ἐξελέγξεως αἰτήσεων ἀγωνιστῶν τοῦ 1821», γιὰ τὴν ἀπονομὴ συντάξεων. Καὶ τοῦτο, γιατί σ' αὐτὸ τὸ τμῆμα ὅλο μὲ τοὺς ἐνδόξους φουστανελλοφόρους ἀπομάχους εἶχε νὰ κάνη. Στενοχωρήθηκε δέ, ὅταν μετὰ πάροδο ὀλίγων ἐτῶν, ἀναγκάστηκε νὰ βγάλη τὴ φουστανέλλα του καὶ νὰ φορέση τὰ «Φράγκικα». Συνέβη δὲ αὐτό, γιατί στὰ 1851 τοῦ ἔκλεψαν ἀπὸ τὸ δωμάτιό του δυὸ καινούριες φουστανέλλες, κι' ἐπειδὴ στοίχιζε πολὺ ἡ κατασκευή των, προτίμησε τὰ «Φράγκικα».

τὸν Ναπολέοντα, γκρέμισε σὲ λίγο τὸν κραταιὸ θρόνο του. Πολλοὶ τότε ψιθύριζαν, ἄλλοι σοβαρὰ κι' ἄλλοι κοροϊδευτικά, ὅτι ὁ κὺρ-Ματθαῖος ἔγραψε ἐπιστολὴ στὸν ἄτυχο...συνάδελφό του, θέοντας στὴ διάθεσί του τὴ μικρὴ καὶ ἥσυχη ἡγεμονία τοῦ Ὑβετώ!..

Φαίνεται ὅμως—σύμφωνα μὲ τὶς βεβαιώσεις τῶν ἴδιων αὐτῶν κουτσομπόληδων—ὅτι ἡ ἐπιστολὴ τοῦ ταβερνιάρη δὲν παραδόθηκε στὸν αὐτοκράτορα, κι' ὅτι ἐκεῖνος ἀντίθετα παραδόθηκε στοὺς νικητὰς τοῦ Ἄγγλους.

Τὸ μόνο βέβαιο εἶνε, ὅτι συχνὰ ὁ κὺρ - Ματθαῖος μονολογοῦσε ἀργότερα μὲ θλῖψι, ψιθυρίζοντας:

—Ἄχ, εἶχε δίκηο ἡ Ἀτσιγγάνα... Μπορεῖ νὰ ἦταν δυνατώτερός μου, ὁ συνάδελφός μου Ναπολέων, μὰ ἐγὼ στὰ τελευταῖα στάθηκα εὐτυχέστερός του... Γιατὶ ἐγὼ ἐξακολουθῶ νὰ βασιλεύω γαλήνια στὸ Ὑβετώ, ἐνῶ ἐκεῖνος παραδέρνει στὴν αἰχμαλωσία, ἐξόριστος καθὼς εἶνε σ' αὐτὸ τὸ ἐρημονῆσι τοῦ Ὠκεανοῦ!...